

школі, дитячому садочку є допит дитини у «зеленій кімнаті», або іншому приміщенні, з урахуванням методики «зеленої кімнати» [4].

Слід зазначити, що не всі категорії кримінальних правопорушень потребують застосування методики «зеленої кімнати». Організація роботи слідчого щодо здійснення кримінального провадження здійснюється на основі індивідуального підходу до кожного неповнолітнього, малолітнього з урахуванням її віку і ступеня розвитку. На нашу думку, актуальним є проведення допиту неповнолітнього, малолітнього за методикою «зеленої кімнати» у кримінальних провадженнях, щодо сексуального насильства та експлуатації, а також у кримінальних провадженнях щодо незаконного позбавлення волі та торгівлі дітьми.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України, від 13.04.2012 №4651-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

2. Кримінальний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України, від 05.04.2001 № 2341-III [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Єдиний державний реєстр судових рішень України. [http // www.court.gov.ua](http://www.court.gov.ua).

4. Особливості розслідування кримінальних правопорушень, учинених неповнолітніми або за їх участю : методичні рекомендації / Сіренко М. В., Бондар В. С., Дударець Р. М., Цуцкірідзе М. С.; / Голов. слідч. управл. Націон. поліц. України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Северодонецьк : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2019. – 150 с.

5. Конвенція ООН «Про права дитини» від 20 листопада 1989 року, ратифіковано Постановою ВР № 789-XII від 27.02.91. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

Бухтіярова Ірина Геннадіївна,

старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

МЕТА Й НАПРЯМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ДИТИНСТВА В УКРАЇНІ

На жаль права дітей порушуються щоденно, негативні явища у дитячому середовищі почасти мають загрозливий характер, це свідчить про недосконалість існуючої системи адміністративно-правового захисту дитинства, прогалини в нормативно-правовому забезпеченні прав дітей, як повноцінних суб'єктів. Саме тому, на моє глибоке переконання, складовою концепції розвитку українського суспільства є комплексна державна політика захисту дитинства, зокрема і такий її окремий напрямок як адміністративно-правовий захист дитинства.

Характерною особливістю адміністративно-правового захисту дитинства в Україні є владна діяльність органів публічної адміністрації, причому така діяльність повинна відповідати оптимальному забезпеченню інтересів дитини, що є визначальним для адміністративно-правового захисту дитинства та узгоджуватись із вимогами статті 3 Конвенції ООН про права дитини, згідно з якою: 1. В усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини. Держави-учасниці зобов'язуються забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, беручи до уваги права й обов'язки її батьків, опікунів чи інших осіб, які відповідають за неї за законом, і з цією метою вживають всіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів. 3. Держави-учасниці забезпечують, щоб установи, служби і органи, відповідальні за піклування про дітей або їх захист, відповідали нормам, встановленим компетентними органами, зокрема, в галузі безпеки й охорони здоров'я та з точки зору численності і придатності їх персоналу, а також компетентного нагляду [1].

Для визначення пріоритетних напрямів у сфері адміністративно-правового захисту дитинства в Україні звернімося до ключового європейського документу, що має характер «дорожньої карти» щодо забезпечення прав дитини, мова йде про Стратегію Ради Європи з прав дитини (2016–2021) [2].

Основними викликами для прав дітей, визначеними у Стратегії Ради Європи з прав дитини (2016–2021) є такі: бідність, нерівність і виключення; насильство; система правосуддя створена для дорослих; проблеми сімей і батьків; расизм, мова ворожнечі і радикалізація; зростання в цифровому світі; міграція [3].

Задля подолання цих викликів у Стратегії Ради Європи з прав дитини (2016–2021) визначено п'ять пріоритетних напрямів для гарантування права дитини, вони відповідають предметним областям, які закріплені в Конвенції ООН про права дитини, Європейській конвенції з прав людини, Європейській соціальній хартії та інших стандартах Ради Європи щодо захисту прав дитини.

До цих п'яти пріоритетних напрямів відносяться: 1. Рівні можливості для всіх дітей; 2. Участь всіх дітей; 3. Життя вільне від насильства для всіх дітей; 4. Правосуддя доброзичливе до всіх дітей; 5. Права дитини в цифровому середовищі [2].

У Концепції Державної соціальної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року, визначено що існуюча система захисту прав та інтересів дитини в Україні базується на підході до дитини як до об'єкта впливу, без урахування того, що дитина повинна бути суб'єктом відносин. Незважаючи на наявність законодавчих норм щодо врахування думки

дитини, відсутній механізм забезпечення найкращих інтересів дитини в процесі планування державної політики [4].

Дійсно такий підхід має місце та не відповідає сучасним європейським стандартам, згідно з якими суспільство повинно розглядати дітей саме як справжніх суб'єктів прав і агентів змін [2].

Саме тому вкрай важливим і актуальним є забезпечення прав дитини у вказаних п'яти напрямках, на що зокрема і направлена Концепція Державної соціальної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2017 р. Відповідно до цього документу визначені такі головні напрямки та шляхи їх реалізації: створення сприятливих умов для життя та розвитку дитини, а саме: розроблення та затвердження мінімальних стандартів благополуччя та безпеки дитини; забезпечення дитини якісною медичною допомогою від народження, у тому числі запровадження програм профілактики захворювань; удосконалення превентивних заходів, спрямованих на формування здорового способу життя підростаючого покоління; створення ефективного, доступного та доброзичливого освітнього середовища, спрямованого на розвиток дитини, її талантів, розумових і фізичних здібностей; забезпечення доступу до якісної освіти, насамперед у сільській місцевості; забезпечення духовного, морального і культурного розвитку дитини; інтеграція дітей, які утримуються в інтернатних закладах, у соціальний простір територіальної громади [4].

Насильство щодо дітей у будь-яких формах є неприпустимим, це категоричний імператив, який червоною лінією має проходити крізь всі стандарти, програми, нормативно-правові акти як на міжнародному, так і на національному рівні. У сучасному світі прояви насильства не обмежуються лише фізичним насиллям, вони є різноманітними, почасти добре замаскованими, що ускладнює їх виявлення, своєчасне припинення та наступну реабілітацію дітей. З огляду на це, вважаю, що державна політика щодо протидії насильству не повинна бути фрагментарною, а включати цілісну та дієву систему заходів як превентивного, так і реабілітаційно-реінтеграційного характеру, у якій ключову роль відіграє злагоджена взаємодія правоохоронних органів, закладів освіти та охорони здоров'я, а також пильна увага громадськості та благодійних організацій. Створення системи правосуддя, дружнього до дитини, а саме: упровадження дієвих форм і методів профілактики вчинення правопорушень дітьми; удосконалення системи захисту прав та інтересів дітей, які вчинили правопорушення; розвиток системи правосуддя, дружнього до дитини.

Отже, відповідно до проаналізованих напрямків у сфері захисту дитинства, які визначені Державною соціальною програмою «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року, завданнями загальнодержавного рівня, які стосуються сфер охорони здоров'я, освіти, безпеки життя,

духовного та культурного розвитку дітей, їх участі в житті суспільства та прийняття рішень щодо їх життя та власного розуміння зазначеної проблематики с: 1) визначення пріоритетів, основних завдань і принципів реалізації державної політики у сфері захисту прав дитини; 2) розроблення та затвердження стандартів благополуччя та безпеки дитини; 3) розроблення показників (індикаторів) національного та регіонального рівня щодо забезпечення захисту прав та інтересів дитини; 4) модернізація системи захисту прав та інтересів дитини; 5) удосконалення та гармонізація національного законодавства у сфері прав дитини відповідно до міжнародних зобов'язань [3].

Список використаних джерел

1. Конвенція про права дитини : підпис. 20 лист. 1989 р. Верховна Рада України. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

2. Стратегія Ради Європи з прав дитини (2016-2021) : 20161003101948_CoE Strategy on children_ukr-1. URI: http://la-strada.org.ua/ucp_mod_news_list_show_597.html.

3. Бухтиярова И.Г. Цель и направления административно-правовой защиты детства и материнства в Украине. Право и Закон. 2017. № 2. С. 107-112.

4. Концепція Державної соціальної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року : схв. розпорядж. Кабінету Міністрів України від 5 квіт. 2017 р. № 230-р. Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/230-2017-%D1%80>.

Вишневський Сергій Вацлавович,
завідувач відділення психологічного
забезпечення відділу кадрового забезпечення
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ПСИХОЛОГА З НЕПОВНОЛІТНИМИ ДІТЬМИ З ВИКОРИСТАННЯМ «КРИЗОВОЇ КІМНАТИ», ДРУЖНЬОЇ ДО ДИТИНИ

Проблеми дотримання прав дітей в Україні мають системний характер і проявляються у нескоординованій діяльності із захисту прав дитини, розподілі відповідальності між різними міністерствами та відомствами, низькій ефективності співпраці між ними [1].

У 2018 році «Міжнародним центром розвитку і лідерства» було реалізовано, дослідницький проект з розробки моделі базової компетентності працівників соціальної сфери, які забезпечують захист прав та найкращих інтересів дітей в Україні [2]. Важливою та необхідною на наш погляд є використання методики «Зелена кімната», яка повинна застосовуватися у так званих кризових, дружніх до дитини просторах, до дітей віком від 4 до 14 років, а на розсуд слідчого чи суду – й у віці від 14 до 16 років, які потерпіли внаслідок